

Ympäristöministeriö
kirjaamo@ym.fi

Viite: VN/279/2018

Pelastuslaitosten kumppanuusverkoston lausunto kaavoitus- ja rakentamislain luonnoksesta hallituksen esitykseksi

Yhteiskunnan kehittyessä ja teknologisoituessa on tärkeää, että lainsäädäntöä päivitetään vastaamaan yhteiskunnan muutoksiin. Rakentamisen luvittamisessa on jo suuressa osin valtakuntaa siirretty sähköiseen menettelyyn, mikä on sujuvoittanut muun muassa pelastusviranomaisen lausunnon antamista. Sähköiset palvelut helpottavat myös eri viranomaisten välistä yhteistyötä. Pelastuslaitosten kumppanuusverkosto pitää lain päivittämistä perusteltuna ja esittää huomioitavaksi seuraavia seikkoja:

Pelastuslaitosten kumppanuusverkosto pitää perusteltuna lakiehdotuksen 306 §:ssä esitettyä määrävälein suoritettavaa rakennusten katsastamista. Vaatimuksen yhdenmukainen toteuttaminen edellyttää kuitenkin ympäristöministeriön antamaa asetusta soveltamisen yksityiskohdista.

Kaavoitus - ja rakentamislaisissa tulisi pelastusviranomaisen rooli vakiinnuttaa rakentamisen ohjauksessa kunnallisten rakennusvalvontojen tukena. Laissa on mainittu joidenkin muiden viranomaisten roolista, mutta valitettavasti pelastusviranomaisen rooli ja merkittävyys on jätetty huomioimatta. Rakennusvalvonnat luottavat pelastusviranomaisten asiantuntemukseen, haluavat tehdä yhteistyötä sekä huomioida omassa työssään pelastusviranomaisten näkemykset. Yhteistyö toimii hyvin tehokkaasti. On erittäin tärkeää, että pelastusviranomaisen rooli tunnistetaan ja yhteistyöstä säädettäisiin pelastusviranomaisen lakisääteisenä tehtävänä. Laissa tulisi säätää pelastusviranomaisen osallistuminen rakentamisen turvallisuuden ohjaukseen jo hankkeiden suunnittelu- tai viimeistään rakennuslupavaiheesta lähtien, jotta asioita voitaisiin ohjata riittävän aikaisessa vaiheessa. Asia tulisi huomioida vastaavalla tavalla myös meneillään olevassa pelastuslain uudistustyössä.

Lakiehdotuksessa tulisi huomioida rakennuksen käyttö siten, että rakennus, rakenteelliset järjestelyt ja rakennuksen laitteistot ja varusteet olisivat riittäviä ja oikein mitoitettuja. Tällä viitataan muun muassa sähköajoneuvojen lataamiseen ja aurinkoenergian hyväksi käyttämiseen liittyvien toteutuksien paloturvallisuusvaatimuksia. Pelastuslaitosten kumppanuusverkosto on huolissaan siitä, että ympäristöministeriö ei ole antanut säädöksiä tai ohjeita edellä mainittujen ratkaisujen toteuttamisesta paloturvallisesti, vaan ainoastaan vaikuttanut kyseisten järjestelmien yleistymiseen huomioimatta ratkaisujen vaikutuksia paloturvallisuuteen.

Ehdotuksen 207 §:ssä on mainittu rakennusosien ja tuotteiden kierrättäminen. Tämä mahdollisesti aiheuttaa rakennuspaikkakohtaisen hyväksynnän lisääntymistä, koska vanhat rakennusosat ja tuotteet eivät välttämättä täytä kaikkia niille asetettuja vaatimuksia lainsäädännön päivittyessä. Myös rakennuspaikkakohtaisen hyväksynnän perustelujen

dokumentointi tulisi olemaan ongelmallista. Hyväksynnän perustelut tulisi olla helposti löydettävissä rakennuksen koko elinkaaren ajan ja jopa uutta kierrätyskohdetta varten. Rakennuspaikkakohtainen hyväksyntä tulisi myös osaltaan vaikuttamaan erilaisten hyväksymisperiaatteiden lisääntymiseen viranomaistoiminnassa, mikä ei vastaa ”norminpurkutalkoiden” tavoitteita.

Laissa tulisi Pelastuslaitosten kumppanuusverkoston mielestä huomioida myös tulipalojen vaikutus kasvihuonekaasupäästöjen määrään sekä arvioitava olisiko lähtökohtaisesti säädettävä käyttämään palamattomia tai vaikeasti palavia rakennusmateriaaleja palojen määrän vähentämiseksi. Lisäksi tulisi huomioida, että palavia ja ekologisista rakennusmateriaaleja käytettäessä niiden sammuttamiseen käytettävä vesi voi likaantuessaan kumota suunnittelu- ja rakennusprosessissa käytetyn hiilen ja energian määrän vähennykset.

Ehdotuksen 198 §:ssä on mainittu termi turvallisuus selvitys. Pelastuslainsäädännössä viitataan samaan asiaan termillä poistumisturvallisuus selvitys. Pelastuslaitosten kumppanuusverkosto esittää epäselvyyksien välttämiseksi nimikkeiden yhtenäistämistä.

Ehdotuksen 208 §:ssä mahdollistetaan alle 30 m²:n kokoisten rakennuskohteiden rakentaminen ilman rakentamislupaa. Kyseiseen pykälään tulisi lisätä rajoite, että ilman lupaa rakentaminen ei kattaisi nyt jo mainittujen rajoitusten lisäksi myöskään autosuojarakennusta tai -katosta ja tulisijallista rakennusta. On olettavissa, että esimerkiksi nämä paloturvallisuuden erityisosaamista vaativat rakennukset eivät tule täyttämään kaikkia paloturvallisuusvaatimuksia, mikäli ne toteutetaan ilman pätevää suunnittelijaa, rakentamislupaa ja viranomaisvalvontaa. Kaikilla hankkeeseen ryhtyvillä ei ole sellaista tietämystä ja osaamista paloturvallisuussäädöksistä, että rakennukset tulisivat olemaan paloturvallisia. Puutteita tulisi ilmenemään todennäköisesti ainakin savupiippujen riittämättömänä korkeutena, tulisijojen ja savuhormien puutteellisina suojaetäisyyksinä ja palo-osastointien puutteina autosuojarakennuksissa ja -katoksissa.

Ehdotuksen 188 §:ssä on mainittu väliaikaisen rakennuksen mahdollisuus poiketa tämän lain ja sen nojalla annettujen asetusten määräyksistä. Lähtökohtana tulisi kuitenkin pitää sitä, että paloturvallisuuden osalta väliaikainenkin rakennus täyttäisi kaikki säädösten määräykset. Lisäksi tulisi pois rajata mahdollisuus, että väliaikaisten lupien ketjuttamisella olisi mahdollista kiertää määräyksiä.

Pelastuslaitosten kumppanuusverkosto edustaa kaikkia Suomen pelastuslaitoksia. Tästä lausunnosta lisätietoja antaa pelastuslaitosten asiantuntijoiden näkemysten kokoamiseen osallistunut johtava palotarkastaja Tapio Stén Pirkanmaan pelastuslaitos, puh. 040 740 9025, tapio.sten@tampere.fi

PELASTUSLAITOSTEN KUMPPANUUSVERKOSTO

Pekka Tähtinen

Pelastusjohtajien puheenjohtaja,
pelastusjohtaja

Vesa-Pekka Tervo

Pelastustoimen kehittämisspäällikkö